

Ođđa dálkkádatláhka ovdána riikkabeivviide – čitnaneutrálavuođamihttomeari 2035 lága dássái, luoitingeahpedanmihttomearit maiddá boahttevaš logijagiide.

Ráđđehus lea dohkkehan 3. njukčamánu evttohusa ođđa dálkkádatláhkan. Láhka ođasmahtto, vai Suoma jagi 2035 čitnaneutrálavuođamihttomearri ja eará čadni riikkaidgaskasaš ja EU-dási dálkkádatmihttomearit fáhtejuvvojit. Čitnaneutrálavuođamihttomeari lassin láhka ásaha luoitingeahpedanmihttomeriid jagiide 2030, 2040 ja 2050. Lágas ásaht dálkkádatpolitihka plánain ja ođastusa mielde láhka viidu guoskat eanageavahansektora. Láhki lasihuvvo maiddá čitnanjieluid nanosmahttima guoskevaš mihttomearri.

”Dálkkádatláhka lea bissovaččamus luotta guođđan ráđđehusa dálkkádatmearráduš. Dainna sihkkarastit, ahte čitnaneutrálavuođamihttomearri 2035 seailu ja dálkkádatbargu joatkašuvvá válgabajiid badjel. Dálkkádatláhka addá maiddá fitnodagaide nana signála das, ahte dán riikkas gánneha investeret buhtes čovdosiidda. Lean eandalii čevalái das, ahte dálkkádatlága gárvvisteamis leat bargat nana ovttasbarggu dutkiiguin ja lágas ásašuvvon mihttomeriid vuodđun leat diehtaga ávžžuhusaid”, dadjá biras- ja dálkkádatministtar **Emma Kari**.

”Suoma mihttomearri hukset fossiilafriidda buresveadjinstáhta lea dálkkádatkriisa ja maiddá dorvvolašvuodapolitihkii váikkuhan gažaldat. Mađi johtilut beasset eret sorjavašvuodas fossiila energiijai, dađi buoret dat lea dálkkádahkii ja dađi buoret Suoma ja Eurohpá dorvvolašvuhtii”, Kari joatká.

Ovddit dálkkádatláhka bođii fápmui jagi 2015 ja dat sisttisdoallá luoitingeahpádusmihttomeari dušše jahkái 2050. Ođđa dálkkádatláhki girjejuvvojit čadni vugiin Suoma dálkkádatpanela ávžžuhusaide vuodđuduvvan luoitingeahpedanmihttomearit jagiide 2030 ja 2040 ja jagi 2050 mihttomearri beaiváduvvo. Luoitingeahpádusmihttomearit leat -60 % jagi 2030 rádjai, -80 % jagi 2040 rádjai ja -90 % muhto figgat goittotge -95 % jagi 2050 rádjai dan ektui mii dássi lei jagi 1990.

Ođđa dálkkádatláhka lea oavvilduvvon boahtit fápmui 1. beaivve suoidnemánuš 2022.

[Dálkkádatpolitihka plánat deháleamos vuohki mihttomeriid fáhtemii](#)

Luoitingeahpádusmihttomeriid fáhtemii dálkkádatlágas ásaht riikkaviidosaš dálkkádatpolitihka plánain, maiguin Suoma šaddogárdegássaluoitimiid geahpedat ja dálkkádatrievdamii vuogáiduvvat.

Lágas ásaht gaskaguhkes áigegaskka dálkkádatplánas, dálkkádatrievdama vuogáiduvvanplánas ja guhkes áigegaskka dálkkádatplánas. Ođđa plánan lágas ásaht eanageavahansektora dálkkádatplánas: čitnanjielut ja eanageavaheami luoitimat bohtet dálkkádatlága birii ja láhki ásašuvvon mihttomearri čitnanjieluid nannemis. Buot dálkkádatplánain lea ulbmil sihkkarastit vuoigalašvuodá ja suvdilis ovdáneami.

Lassin lágas ásaht plánaid ollašuvvama čuovvumis. dan mielde stáhtaráđđi galgá čuovvut Suoma dálkkádatmihttomeriid fáhtema ja lassedoaimmaid dárbbu.

Ođastusas ovddidat riikkabeivviide oavvilduvvon dálkkádatjahkemuitalusa nu, ahte dat leat sisdoalu dáfus eanet gokčevaš go árabut. Luoitinovdáneamis ja dálkkádatdoaimmaid reahkkámis dieđihuvvo ain buorebut maiddá álbmogii.

Sápmelaš dálkkádatráđđi váldá beali dálkkádatgažaldagaide sáme kultuvrra geahčanguovllus

Gárvviteamis leat eandalii háliidan váldit vuhtii dálkkádatrievdamii hávváduvvi joavkkuid ja joavkkuid, mat eai dábálaččat oassálastte gullamiidda, dego mánáid ja nuoraid. Eandalii leat gullan sápmelaččaid, dasgo dálkkádatrievdan ovdána jođáneappot davvi govdotatgráđain. Sámiid ealáhusat ja kultuvra leat eandalii hearkki hávváduvvat dálkkádatrievdamis.

Ođđa dálkkádatlága mielde Supmii vuodđudat sámiid dálkkádatráđi. Ráđđi bohtá leat sorjjasmeahttun áššedovdiorgána, mii buvttada dieđu ja cealká dálkkádatpolitihka plánain sáme kultuvrra geahčančiegas. Lágas virgeoapmahaččaide ásaht maiddái geatnegasvuođa ráđđádallat sámedikkiin dálkkádatplánaid gárvvistettiin.

Dálkkádatláhka dievasmahtto čakčat gielddaid dálkkádatplánain

Čakčat 2021 ráđđehus linnjii bušeahhtaráđđádallamiin, ahte láhkaásaheapmái lasihuvvo geatnegasvuohta gielddaide, guovlluide ja eanagottiide gárvvistit dálkkádatplánaid. Dievasmahtti evttohus dálkkádatlágas lea oaivvilduvvon addojuvvot ráđđehusa evttohussan boahhte čavčča. Seammás lea ulbmil ásaht maiddái dálkkádatlága nuppástusohcamis, man guoskevaš plána gárvvásmuvvá njukčamánu áigge.

- [Jearaldagat ja vástádusat dálkkádatlága ođastusas \(suomagillii\)](#)

Lassedieđut:

Milja Henttonen
Biras- ja dálkkádatministra sierraveahkki
t. 050 599 3094
milja.henttonen@gov.fi

Riikka Yliluoma
Biras- ja dálkkádatministra sierraveahkki
t. 050 414 1682
riikka.yliluoma@gov.fi

Jarmo Muurman
Birasráđđi
Birasministeriija
t. 0295 250 185
jarmo.muurman@gov.fi

Outi Kumpuvaara
Hálddahusčálli
Birasministeriija
t. 0295 250 225
outi.kumpuvaara@gov.fi

Uđđâ šonġadâhlaahâ ovdán ovdâskoodán – čidđâneutraalvuotâulme 2035 laavâ táásán, luoštâkepidemulmeh meid puáttee iheluvviġd

Haldättâs lii tuhhiittâm 3. njuhčâmáánu iävtuttâs uđđâ šonġadâhlaahân. Laahâ uđâsmitto, vâi Suomâ ive 2035 čidđâneutraalvuotâulme sehe aalmugijkoskâsiih já EU-täâsi šonġadâhulmeh olášuveh. Čidđâneutraalvuotâulme lasseen laahâ aasât luoštâkepidemuulmijđ ivviġd 2030, 2040 ja 2050. Laavâst asâtteh šonġadâhpolitiik vuáváámijn já uđâsmittem mielđ laahâ viġđán kuoskâđ eennâmkevttimsektorân. Laahân lasettuvvoo meid čidđânjiälui naanoodmân kyeskee ulme.

”Šonġadâhlaahâ lii haldättâs šonġadâhmiärádâs, mii kuáđá pisovumos luodâ. Táin visâsmiteh, ete čidđâneutraalvuotâulme 2035 siäilu já šonġadâhpargo juátkoo valġapooġij paijeel. Šonġadâhlaahâ addel meid finnoduvváid noonâ signaal tast, ete taan enâmist kannat investistiđ putes čuávdušáid. Mun lam eromâš čüävláá tast, ete šonġadâhlaavâ ráhtimist mij lep porgâm noonâ oovtâstpargo totkeiguin já laavâst asâtemnáál ulmeh vuáđuduveh tiettuu avžuuttâssáid”, iätá pirâs- já šonġadâhminister **Emma Kari**.

”Suomâ ulme huksiđ fossiilriijâ pyereestvaijeemstaatâ lii peic šonġadâhkriisân te meid torvolášvuotâpolitiikân lohtâseijee koččâmuš. Mađe jotelubboht mij luovânep fossiilsorġolášvuotâst, te tađe pyereeb šonġadâhân já tađe pyereeb Suomâ já oles Euroop torvolášvuotân”, Kari juátká.

Oovdeb šonġadâhlaahâ poođij vuáimán ive 2015 já tot ana sistees luoštâkepidemulme tuš ihán 2050. Uđđâ šonġadâhlaahân čäälġih Suomâ šonġadâhpaaneel avžuuttâssáid vuáđuduvvee luoštâkepidemuulmijđ ivviġd 2030 já 2040 já ive 2050 ulme peividuvvoo. Luoštâkepidemulmeh láá - 60 % ive 2030 räi, -80 % ive 2040 räi já -90 %, viggâmuš kuittag -95 % ive 2050 räi ko verdid ive 1990 táásán.

Uđđâ šonġadâhlaahâ lii tárguttâs puáttiđ vuáimán 1. syeinimáánu 2022.

[Šonġadâhpolitiik vuáváámeh tehálumos vyehi uulmij juksâmân](#)

Luoštâkepidemuulmij juksâmân šonġadâhlaavâst asâtteh vâldikodâlijn šonġadâhpolitiik vuáváámijn, moi vievâst kepideh Suomâ šaddovistekaasuluoštuid já vuáhâdup šonġadâhnuvástusân.

Laavâst asâtteh koskâkukes áigáduv šonġadâhvuáváámist, šonġadâhnuvástus vuáhâdumevuáváámist sehe kuhes áigáduv šonġadâhvuáváámist. Uđđâ vuáváámin laavâst asâtteh eennâmkevttimsektor šonġadâhvuáváámist: čidđânjiäluh já eennâmkevttim luoštuuh puátih šonġadâhlaavâ olán já laavâst asâtteh ulme nġiälui naanoodmist. Puoh šonġadâhpolitiik vuáváámijn lii tárguttâs visâsmittiđ šonġadâhtoimâi vuoigâlášvuotâ já kilelis ovdánem.

Toos lasseen laavâst asâtteh vuáváámij olášume čuávumist, mon keežild staatârääđi kalġa čuávvuđ Suomâ šonġadâhuulmij olášume já lasetooimâi táárbu.

Uđâsmitmist ovdedeh ovdâskoodán jyehi ive adelemnáál šonġadâhihemuštâlus tienuuvt, ete ton siskâldâs lii ovdiist eenâb luávdee. Luoštâovdánmist já šonġadâhtoimâi riġttámist tiedetteh ovdiist pyerebeht meid aalmugân.

Sämmiláš šonjádâhräädï váldá pele šonjádâhkoččâmuššáid sämikulttuur uáinust Valmâštálmist láá eromâšávt halijdâm väldiđ huámmášumán šonjádâhnuvástusân hávâduvvee juávhuid sehe juávhuid, moh iä ärbivuáválávt uásálist kulâmáid, tego párnáid já nuoráid. Eromâšávt láá kuullâm sämmiláid, tastko šonjádâhnuvástus ovdán jotelubbooht tave kobdodâhpírráduvâin. Sämmilij iäláttâsah já kulttuur láá eromâš hávâduvveeh šonjádâhnuvástusân.

Uđđâ šonjádâhlaavâ mielđ Suomân vuáđuduvvoo sämmiláš šonjádâhräädï. Rääđist šadda sorjomettum äššitobdeeorgan, mii pyevtit tiäđu já ciälkká šonjádâhpolitiik vuáváámijn sämikulttuur uáinust. Laavâst virgeomáháid asáttiččii meid kenigâsvuođâ ráđádálláđ sämitiggijn, talle ko šonjádâhvuáváámeh ráhtojeh.

[Šonjádâhlaahâ tievâsmittoo čohčuv kieldâi šonjádâhvuáváámijguin](#)

Čohčuv 2021 haldáttâs linjij budjetráđádâlmijn, ete lahâasâtmân lasettuvvoo kenigittee äššin kieldáid, kuávloid tâi eennâmkuddijd ráhtiđ šonjádâhvuáváámijd. Tievâsmittee iävtuttâs šonjádâhlaavâst lii tárguttâs adeliđ haldáttâs iävtuttâssân puáttee čoočâ. Siämmást lii tárguttâs asáttiđ meid šonjádâhlaavâ nuvástusucâmist, moos kyeskee čielgiittâs valmâštuvá njuhčâmáánu ääigi.

- [Koččâmušah já vástádâsah šonjádâhlaavâ uđâsmitmist](#)

Lasetiäđuh:

Milja Henttonen
Pirâs- já šonjádâhminister spesiaališedeijee
p. 050 599 3094
milja.henttonen@gov.fi

Riikka Yliluoma
Pirâs- já šonjádâhminister spesiaališedeijee
p. 050 414 1682
riikka.yliluoma@gov.fi

Jarmo Muurman
Pirâsräđiolmooš
pirâsministeriö
p. 0295 250 185
jarmo.muurman@gov.fi

Outi Kumpuvaara
haldáttâsčállee
pirâsministeriö
p. 0295 250 225
outi.kumpuvaara@gov.fi

Ođđ äimmöslää'kk ouddan ee'ttiik-kádda – illneutraalvuott-täávtös 2035 lää'jj tässa, piástkie'ppeemtäávtöözš še pue'tti ee'kkloo'jjid

Halltös lij priimmâm pâ'sslaštâm-mannu 3. peei'v e'tkköözš ođđ äimmöslää'kken. Lää'jj oodeet, što Lää'ddjânnam ee'jj 2035 illneutraalvuott-täávtösse di meeraiköskksaž da EU-tää'zz äimmöstäávtöözšid vuálat. Illneutraalvuott-täávtöözš láâ'ssen láä'kk peejj piástkie'ppeemtäávtöözšid ii'jjid 2030, 2040 da 2050. Lää'jjest šiötteet äimmöspoliitikk plaanin da oodummuž mie'ldd láä'kk veiddan kuöskkád máddââ'nmemsektor. Lákka láâ'zztet še illnjiölööggi ra'vvjummuž kuöskki täávtöözš.

” Äimmöslää'kk lij äimmöstu'mmstök, kää'tt kuáđđ kookkas kuõ'ddi kiöj tän halltöözšâst. Töin ainsmâ'ttet, što illneutraalvuott-täávtös 2035 seill da äimmöstuâjj juátkkai vaalpöõ'ji pá'jjel. Äimmöslää'kk oudd še pörggsid ra'vves signaal tö'st, što tän jânnmest ka'nnat investâ'stted puu'ttes čáuddmööžšid. Leäm jea'rben kuärgast tö'st, što äimmöslää'jj raajjmest leät tuejjääm ra'vves öhttsažtuâj tu'tkkee'jivui'm da täávtöözš, koid pijjât láä'jjest, vuáđđá'vve tiötti siázztöözšid”, ceálkk pirrös- da äimmösminister **Emma Kari**.

”Lää'ddjânnam täávtös raajjád fossiilfrijj pue'rrvââjjamriikk lij pe'ce äimmöskrii'se ko še staanvuottpoliti'kke öhttneeí kooččmõš. Mõõn já'ttlubun mij luõppâp fossiilčõnnsallašvuõđâst, tön pue'rab äimmösse di tön pue'rab Lää'ddjânnam da puk Euroopp staanvuõ'tte”, Kari juátkk.

Oou'dbuž äimmöslää'kk pue'di viõ'kke ee'jj 2015 da töt âann se'st piástkie'ppeemtäávtöözš tá'lk ekka 2050. Ođđ äimmöslákka kee'rjtet Lää'ddjânnam äimmöspanee'l siázztöözšid vuáđđöövvi piástkie'ppeemtäávtöözšid ii'jjid 2030 da 2040 di ee'jj 2050 täávtöözš peei'vtet. Piástkie'ppeemtäávtöözš lie -60 % ekka 2030 mõõnee'st, -80 % ekka 2040 mõõnee'st da -90 % pöörgee'l kuuitâg -95 % ekka 2050 mõõnee'st ve'rddee'l ee'jj 1990 tässa.

Mie'rren lij, što ođđ äimmöslää'kk puátt viõ'kke suei'nnmannu 1. peei'v 2022.

Äimmöspoliitikk plaan täärkmös kuánstt täávtöözšid vuállam diött

Piástkie'ppeemtäávtöözšid vuállam diött äimmöslää'jjest šiötteet vä'lddkááddlaž äimmöspoliitikk plaanin, kooi veákka Lää'ddjânnam šáddeempörttgaasspiásttjid kie'ppeet da äimmösmuttsa šiöttlöövât.

Lää'jjest šiötteet köskk-ku'kes äi'ggkõösk äimmösplanâst, äimmösmuttsa šiöttlöövvâmplaanâst di ku'kes äi'ggkõösk äimmösplanâst. Ođđ plaanân láä'jjest šiötteet máddââ'nmemsektor äimmösplanâst: illnjiölööggi da máddâânnmööžš piástti puä'tte äimmöslää'jj pirrsa da láä'jjest pijjât täávtöözš njiölööggi ra'vvjummušest. Pukin äimmöspoliitikk plaanin lij mie'rren ainsmâ'tted äimmöstâáimai vuõiggvuõđmeâldlažvuõđ da keáll'jeei ouddnummuž.

Lââ'ssen láä'jjest šiötteet plaani teáuddjummuž seu'rrjummušest, mõõn diött riikksuávtös älgg seu'rrjed Lää'ddjânnam äimmöstäávtöözšid vuállmööžš da láâ'sstâáimai taarb.

Äimmösee'kkmuštliöözš, koon uu'det juõ'kk ee'jj ee'ttiik-kádda, ouu'deet oodummušest nu'tt, što töt lij siisköözšâs peä'lnn jáänab ka'tti ko ouddâl. Piástouddnummušest da äimmöstâáimai ri'jttjemvuõđâst teáđtet ääi'jab pue'rben še oummid.

Sää'm äimmõs-suavtõs välld peä'l äimmõskõõččmõõžžid sää'mkulttuur kiõččâmkuu'lmest

Valmštõõllmest leät jeä'rben haa'lääm vä'ldded lokku äimmõsmuttsa ränn'jeei jooukid di jooukid, kook jie ä'rbbvuõđlânji vuässõõđ kuullâmpooddid, mâ'te päärnaid da nuõrid. Jeä'rben leät kuullâm sä'mmlaid, ko äimmõsmuuttâs ouddan jâ'ttlubun tâ'vv kobddvuõttceäksin. Sä'mmlai jie'llemvue'jj da kulttuur lie jeä'rab ränn'jeäkkaz äimmõsmuttsa.

Ođđ äimmõslää'jj mie'ldd Lää'ddjânma vuâđđeet sää'm äimmõs-suavtõõzz. Suavtõs puätt lee'd čõnnsâ'ttem ä'sštobddiorgan, kää'tt puu'tat teâđ da ceäkk äimmõspoliitikk plaanin sää'mkulttuur kiõččâmkuu'lmest. Lää'jjest ve'rggñii'kkid piijčeš še õõlgtemuõđ sagstõõllâd Sää'mti'ggin te'l, ko äimmõsplaunid tuejjeet.

Äimmõslää'jj tiuddeet čâhčča koo'ddi äimmõsplaanivui'm

Čâhčča 2021 halltõs linjii budje'ttsagstõõllmõõžžin, što lää'jjšiotummša lââ'zztet õõlgtõõzz koo'ddid, vuu'did le'be mäddkoo'ddid tuejjeed äimmõsplaunid. Mie'rren lij u'vded äimmõslää'jjest tiuddee e'tkkõõzz halltõõzz e'tkkõssân pue'tti čõõuč. Seämmast lij mie'rren šiõtteed še äimmõslää'jj muuttâsooccmest, mõõn kuõskki čiolgtõs valmštââvv pâ'sslaštâm-mannu ääi'j.

- [Kõõččmõõžž da vasttõõzz äimmõslää'jj oodummšest](#)

Lââ'ssteâđ:

Milja Henttonen

Pirrõs- da äimmõsministee'r spesiaalvie'kkteei
te'l. 050 599 3094
milja.henttonen@gov.fi

Riikka Yliluoma

Pirrõs- da äimmõsministee'r spesiaalvie'kkteei
te'l. 050 414 1682
riikka.yliluoma@gov.fi

Jarmo muurman

Pirrõsduumšek
pirrõsministeria
te'l. 0295 250 185
jarmo.muurman@gov.fi

Outi Kumpuvaara

halltõspiisar
pirrõsministeria
te'l. 0295 250 225
outi.kumpuvaara@gov.fi